

SZÉKESEFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt. 50 kr.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igtattatik be.

Lapunk számára hirdetésekkel felvesznek **Budapest**-en: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz. **Bécsben**: Oppelik L. és Mosse Rudolf.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

96. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A fegyveradóról.

Az országgyűlés újabb működéseinek eredménye a többféle adónemek, melyek közt a luxusadó nemei s a fegyveradó is szerepelnek. Részünkről bár nem vagyunk a túlságos adóztatás barátai, nem szólnak a luxus s egyéb adók ellen most, mert az ország sanyaru pénzügyi helyzetén másképp ez alkalommal alig segíthetünk, de szólnak a fegyveradóról.

A vadászat megadóztatását már ismertettük, akkor elmondtuk, hogy mennyi adóval rovatnak meg egyenkint a fegyverek. Most megemlékezünk különösen a fegyveradóról közbiztonsági szempontból, egyik, másik hazai lap nyomán is, melyek e tárgyhöz közelebb hozzászóltak.

A közbiztonság megvalósítása — mondja egyik lap társunk — az állam joga s kötelessége, de nem minden állam felel meg helyesen a közbiztonság követelményeinek.

Némely államok nagyszabású közintézményeikkel a polgároknak teljes élet- és vagyonbiztonságot nyújtanak, melyeknek védelme alatt azok magánfegyver nélkül is biztosan élhetnek.

Vannak azonban oly államok is, melyeknek primitív közbiztonsági intézkedései az életében s vagyonában nem eléggé biztosított polgárt magánbiztonsági fegyvertartásra kényszerítik s nemis volna jó dolga, ha olyat nem tartana.

Hazánk közbiztonsági intézményei sem olyanok, hogy a véletlen védelem eshetőségeire számítani ne kellene. Kérdés tehát, igazolható-e a magánbiztonsági fegyverek megadóztatása? Ha behatóbban vizsgáljuk az államnak a közbiztonsági ügy körüli kötel-

meit, a jelzett fegyveradó természetét, a magánbiztonsági fegyverek végcélját s az aránylagos közteherviselés követelményeit, azon felfogásra kell jutnunk:

Hogy az élet- s vagyon-oltalma a polgárok összerejével hivatalból megvalósítandó állami célzt képez, melyhez minden polgár közadóval járulni tartozik.

Hogy ezen adónem csak ott idéz elő nagyobb pénzügyi eredményt, hol az élet s vagyon bizonytalansága miatt a polgárok legnagyobb része fegyvert tartani kénytelen. Ezen adónem tehát oly közjövédelmet képez, melynek fokozása, a mi mégis minden államnak természetes törekvése, a közbiztonsági intézmények fejlődésével merő ellentétben áll, mert ott, hol a közbiztonság oly jó lábón áll, hogy magánfegyver nélkül biztosan lehet élni, keveset vagy éppen semmit sem jövedelmez.

Hogy a polgároknak az államban is fennhagyott véletlen védelmi joga nem egyéb, mint az állam felhatalmazása folytán kivételes esetekben igénybe vehető önségélyjog, melynek segédeszköze a magánfegyver közbiztonsági rendeltetéssel bíró fegyvernek tekintendő; mert végcélja nem magáncél, hanem államcél, az állam közjogi oltalma alatt álló polgári élet s vagyonbiztonsága.

Hogy végre a legzálsaiabb szabású államokban sincs a közbiztonság minden ponton egyformán vesélyeztetve; mert rendszerint a központokon s városokban nagyobb biztonság uralkodik, mint a vidéken s félreeső pusztákon, mely utóbbi helyeken egy éjszákát sem volna tanácsos fegyvertelenül tölteni. Ha ily körülmények közt a magánbiztonsági fegyverek megadóztatnak, közteherviselési aránytalanságok támad-

nak; mert az egyik polgár drágábban fizeti meg élet- s vagyonbiztonságát, mint a másik — sőt a mi még ennél is hátrányosabb, a szegényebb családok a véletlen védelemre képtelenekeké tétetnek, melyeknek habár csekély is anyagi vagyonuk, de vannak kipótolhatlan erkölcsi értékeik, melyek a rabló merényleteknek védtelen áldozatául eshetnek.

De ha igazolható volna is általában a kérdéses fegyveradó, még akkor sem foghatna helyet ott, hol az annak alapját képező magánfegyver tökéletlen közbiztonsági intézmények szükséges kifolyása; mert ily viszonyok között az állam saját mulasztásának okozatát veszi adózás alapjául.

Mindezekből helyesen következtethetni véljük, hogy a magánbiztonsági fegyverek megadóztatása alig igazolható, megjegyezvén, hogy ezen adó jövedelme emelkedés, vagy apadása az adott állam közbiztonsági állapotának biztos jelezője.

Hatósági élet.

Székesfejérvár sz. kir. város bizottságának 1875. évi november 29-én és következő napján tartott rendes havi közgyűlése.

Elnök: Szögyény-Marich László városi főispán ur. Jegyző: Juraszek Ferencz városi főjegyző ur. Bizottsági tagok tekintélyes számmal jelentek meg.

Say Ferencz az iránt tesz kérdést, vajjon felelőssé lehet-e tenni valamely bizottmányt, ha az csak papíron működik? Így a buzapiacz rendezésére kiküldött bizottság bizonyos rendelet állapotát még a munkálatok körül, a munkálatok mégis oly rendeletlenül történek, hogy azt ellenőrizni teljes lehetetlenség, kérni tehát a bizottmány elnökétől: polgármester

TÁRCZA.

Fidelió.

— Csengeri Gyulától —

„Ő felsége a császárné parancsolni kegyeskedett, hogy legmagasabb névünnpére L. van Beethoven „Fidelió”-ja adassék —“

Umlauf ur, az udvari opera karnagya mélyen felsóhajtott, miután e sorokat olvasta.

— „Ki fogja majd Leonórárt énekelni?” Miután Milder-Hauptmann, ki részére Beethoven e szerepet írta a berlini udvari színházhoz szerződött „Fidelió” szépen a könyvtár polczára jutott, mert Umlaufnak nem sikerült egy Milder't megközelítő Leonórárt szerzeni.

— „Igen, ki éneklí?” miközben Schröder Wilhelminára gondolt.

— „Nem marad egyéb hátra; Schröder az egyetlen énekesnő egész Bécsben, kinek hanganyagja kielégítő. Lyrai szerepei, mint Emmeline, Ágota felelhetnek elöttünk, de ha képes lesz is Leonórárt énekelni, képes lesz é majd azt játszani is?” „Pedig mennyit veszít e szerep értékéből, ha azt avatatlan játsza!”

— „Mit gondol ön!” kiálta Beethoven, mikor Umlauf vele közölte, hogy ez énekrészt Schröder kiasszonynak adta. „Schröder k. a. és az én Leonórárm! Nem tudja ön, hogy az ki e szerepet magára vállalja, annak kell, hogy az élt, szeretett légyen. Nem, ebből nem lesz semmi. Inkább sohase legyen művem előadva,

mintsem az kontár kezek között nevetséges legyen. . . . .
Hogy lehet egy ily magasztos alakot egy gyermekre bízni?

A karnagy vállvonitva mutatja a legmagasabb parancsot:

— „Édes barátom, itt minden közbeszólás felesleges, itt láthatja a fejedelmi kegyes parancsot. Én mást nem tehetek, mint engedelmeskedem. Ön épen oly jól tudja, hogy jobb Leonórával nem rendelkezhetünk; így meg kell elégednünk azzal, a mi van. Én remélem, Schröder k. a., főkép ha anyja. . . .”

Beethoven fel és alá lépdelt a szobában miközben mormogá: „Ha épen kell, — jó, legyen, de énnekem semmi közöm az előadáshoz, én falura megyek, daczára hogy tél közepe van s ha talán azt kívánjátok, hogy operámat személyesen vezényeljem, úgy — utójára látuk egymást.

Beethoven dühösen elballagott. De Umlauf ha fiatal Leonorájára gondolt kénytelen volt felsóhajtani.

Wilhelmina e perczen épen vállára omló fürteit simitá hátra s felkelt a zongorától.

— „Te nem vagy velem megelégedve, anyám. Szemedből olvasom azt s előre tudom mit nekem mondani akarsz” mondá Wilhelmina s karjaival anyját füzte körül.

— „Nos?” Schröder Zsófia asszony, ki, mialatt leánya a darabot zongorán próbálta megjegyzéseket tett s tanácsot adott főkép a börtönjelenet helyes játszásáról, most figyelmesen nézett leánya szeme közé. „Nos hát?”

— „Hogy én csak az első felvonást fogom kibírni,

a második felvonáshoz hiányzik nálam az erő, szenvedély, nemde ezt akartad mondani? Te félsz, hogy játékom nem sikerül. Ne félj! hagyd lányodat a szinpadra fellépni, meglásd ott nő erőm s bátorságom; ott elememben vagyok. Természetes ha Beethoven a színházban lenne — egy árva hangot nem tudnék kiereszokolni, de — szerencsére — ő távol lesz, Umlauf mondta.”

A zongora gyakorlatok, gyámoltva anyai tanácsokkal serényen folytak. Schröder asszony elve félve vette a tudositást, hogy leánya Leonóra szerepében fellép, mert osztá Beethoven véleményét: Wilhelmina Leonórárt nem játszhatja. Mialatt az anya félve nézett a szinpadi próbák elé azalatt a lány örömmel számítja az órákat melyben a szinpadra felléphet.

Az első próbák alatt Umlauf gyakran egyik szemét behunyta, nehogy a gyakori gáncsolás által Wilhelmina kedvét s bátorságát elvegye.

Hogy Wilhelminának igaza volt; azt anyja beláthatta: a szinpadon játéka csak nyert jelentőségében; de egy művésznő előtt, — mint Schröder asszony — nagyon is feltűnt a mesterkéljt játék, a helytelen, felfogás, s csak aggódva várta Umlauffal együtt a főpróba napját, melyre ha utóbbi rángondolt, a hideg borzongatá. — Ő ismerte Beethoven!

A szent István tornya hatot ütött.

Az énekesek, zenészek már megérkeztek s kiki helyét elfoglalta. — Schröder asszony az első álfal mögött állt.

Egyszerre egy sötét, köpenybe borult alak tűnik

